

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการศูนย์ขจรจัดภายในเขต เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับปัญหาของศูนย์ขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อเปรียบเทียบปัญหาศูนย์ขจรจัดภายในเขต เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเขต และศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์ขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัย ขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (t - Distribution)

* แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาสุนัขจรจัดภายในเขต เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเขต

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัญหาสุนัขจรจัดภายในเขต เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบปัญหาสุนัขจรจัดภายในเขต เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเขต

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1

ความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลำดับ	ชื่อหมู่บ้าน และชุมชน	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
1	ชุมชนวัดป่าเรไร	35	8.75
2	ชุมชนวัดคุ้ม	19	4.75
3	ชุมชนวัดเหนือ	21	5.25
4	ชุมชนท่านคร	21	5.25
5	ชุมชนวัดบึง	21	5.25
6	ชุมชนศิริมงคล	29	7.25
7	ชุมชนพระอารามหลวง	9	2.25
8	ชุมชนรอบเมือง	16	4.00
9	ชุมชนวัดเวฬุวัน	17	4.25
10	ชุมชนศรีอุดม	25	6.25
11	ชุมชนบ้านหนองหญ้าม้า	16	4.00
12	ชุมชนทุ่งเจริญ	18	4.50
13	ชุมชนพิพิธภัณฑ์	21	5.25
14	ชุมชนมั่นคงพัฒนา	16	4.00
15	ชุมชน บ.ข.ส.	14	3.50
16	ชุมชนตลาดหนองแคน	22	5.50
17	ชุมชนจันทร์เกษม	18	4.50
18	ชุมชนโรงเรียนเมือง	10	2.50
19	ชุมชนราษฎร์อุทิศ	18	4.50
20	ชุมชนโรงพยาบาล	34	8.50
	รวม	22,840	400

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นประชาชนในเขตวัดป่าเรไร จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.75 รองลงมา คือ ชุมชน โรงพยาบาล จำนวน 34 คิดเป็นร้อยละ 8.50

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับแนวทางการบริหารจัดการศูนย์จราจรจัดภายในเขต เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับการการบริหารจัดการศูนย์จราจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ปรากฏดังนี้

ตารางที่ 4.2

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัญหาศูนย์จราจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน

ระดับปัญหาศูนย์จราจรจัด ภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด	เขตที่ 1			เขตที่ 2			เขตที่ 3			รวม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านสุขภาพ	4.04	0.22	มาก	4.30	0.33	มาก	4.29	0.51	มาก	4.20	0.38	มาก
2. ด้านสังคม	4.04	0.35	มาก	3.79	0.56	มาก	3.77	0.64	มาก	3.88	0.53	มาก
3. ด้านสิ่งแวดล้อม	3.88	0.52	มาก	4.24	0.63	มาก	4.23	0.71	มาก	4.10	0.64	มาก
4. ด้านนโยบายและแผนงาน	3.98	0.45	มาก	3.75	0.45	มาก	4.43	0.53	มาก	4.04	0.55	มาก
รวม	3.99	0.24	มาก	4.02	0.28	มาก	4.18	0.46	มาก	4.06	0.34	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับปัญหาศูนย์จราจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านสุขภาพ ($\bar{X} = 4.20$) ด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.10$) ด้านนโยบายและแผนงาน ($\bar{X} = 4.04$) และด้านสังคม ($\bar{X} = 3.88$) เมื่อพิจารณาตามเขตพื้นที่อยู่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

เขตที่ 1 พบว่า ระดับปัญหาศูนย์จราจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านสุขภาพ ($\bar{X} = 4.04$) ด้านสังคม ($\bar{X} = 4.04$) ด้านนโยบายและแผนงาน ($\bar{X} = 3.98$) และด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.88$)

เขตที่ 2 พบว่า ระดับปัญหาศูนย์จราจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านสุขภาพ ($\bar{X} = 4.30$) ด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.24$) ด้านสังคม ($\bar{X} = 3.79$) และด้านนโยบายและแผนงาน ($\bar{X} = 3.75$)

เขตที่ 3 พบว่า ระดับปัญหาศูนย์จราจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านนโยบายและแผนงาน ($\bar{X} = 4.43$) ด้านสุขภาพ ($\bar{X} = 4.29$) ด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.23$) และด้านสังคม ($\bar{X} = 3.77$)

2.2 วิเคราะห์ระดับปัญหาสุนัขจรจัดภายในเขต เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) รายด้านและจำแนกรายข้อ

ตารางที่ 4.3

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัญหาสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านสุขภาพ

ปัญหาสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านสุขภาพ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. เทศบาลมีการเฝ้าระวังและรับผิดชอบโรคต่าง ๆ ที่เกิดจากสุนัขจรจัด	4.40	.50	มาก
2. เทศบาลให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับกรณีได้รับความเดือดร้อน รำคาญจากสุนัขจรจัด เช่น กัด ข่วน วิ่งตัดหน้ารถ	4.03	.66	มาก
3. เทศบาลมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโรคติดต่อที่เกี่ยวกับสุนัขจรจัดเป็น ประจำ	4.24	.67	มาก
4. อบรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันด้านสุขภาพซึ่งเกิดจากสุนัขจรจัด	4.26	.67	มาก
5. เทศบาลมีการดำเนินการควบคุมและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า หรือโรคอื่น ๆ ที่เกิดจากสุนัขจรจัด	4.28	.68	มาก
6. เทศบาลดำเนินการ กวาดล้างทำความสะอาดบริเวณพื้นที่ที่สุนัขจรจัด อยู่อาศัย	4.01	.76	มาก
รวม	4.20	.37	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ระดับปัญหาสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านสุขภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ เทศบาลมีการเฝ้าระวัง และรับผิดชอบโรคต่าง ๆ ที่เกิดจากสุนัขจรจัด ($\bar{X} = 4.40$) เทศบาลมีการดำเนินการควบคุมและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าหรือโรคอื่น ๆ ที่เกิดจากสุนัขจรจัด ($\bar{X} = 4.28$) และอบรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันด้านสุขภาพ ซึ่งเกิดจากสุนัขจรจัด ($\bar{X} = 4.26$)

ตารางที่ 4.4

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัญหาสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านสังคม

ปัญหาสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านสังคม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. เจ้าของขาดจิตสำนึกในการอบรมเลี้ยงดูสุนัข อาจทำให้เกิดอันตราย แก่ประชาชน	3.79	.90	มาก
2. การขยายพันธุ์ของสุนัขจรจัดมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น	3.82	.93	มาก
3. สุนัขที่ขาดผู้รับผิดชอบ สุนัขพลัดหลง สุนัขเร่ร่อน สุนัขพนจร ฯลฯ	3.62	1.00	มาก
4. ความปลอดภัยในการสัญจรของประชาชนอาจก่อให้เกิดอันตราย แก่ผู้สัญจรไปมา จากการเห่าหอน การวิ่งไล่ หรือการกัด	3.98	.89	มาก
5. สุนัขที่มีเจ้าของแล้วและถูกทอดทิ้ง	3.83	1.06	มาก
6. ผู้เลี้ยงสุนัขไม่พอใจสุนัขที่ตนเลี้ยงและไม่ต้องการเลี้ยงสุนัขอีกต่อไป จึงนำสุนัขไปปล่อยหรือทิ้งไว้ตามวัด หรือสถานที่สาธารณะต่าง ๆ	4.22	.95	มาก
รวม	3.88	.53	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ระดับปัญหาสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ผู้เลี้ยงสุนัขไม่พอใจสุนัขที่ตนเลี้ยง และไม่ต้องการเลี้ยงสุนัขอีกต่อไป จึงนำสุนัขไปปล่อยหรือทิ้งไว้ตามวัด หรือสถานที่สาธารณะต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.22$) ความปลอดภัยในการสัญจรของประชาชนอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้สัญจรไปมา จากการเห่าหอน การวิ่งไล่ หรือการกัด ($\bar{X} = 3.98$) และสุนัขที่มีเจ้าของแล้ว และถูกทอดทิ้ง ($\bar{X} = 3.83$)

ตารางที่ 4.5

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัญหาสุขภาพสุขนั้จรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านสิ่งแวดล้อม

ปัญหาสุขภาพสุขนั้จรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านสิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. สุขนั้จรจัดเป็นโรคเรื้อน พิการ ผอม หรือมีกลิ่นเหม็น	4.13	1.00	มาก
2. สุขนั้จรจัดขับถ่ายไม่เป็นที่เป็นทางทำให้ทางเท้าสกปรก เลอะเทอะ เป็นที่น่ารังเกียจ	4.17	1.07	มาก
3. สุขนั้จรจัดหากินจากบริเวณที่มีเศษอาหาร หรือกองขยะ จึงทำให้พื้นที่ ในชุมชน วัด ตลาด ร้านอาหาร	4.21	1.07	มาก
4. สุขนั้เป็นพาหะที่น่าเชื่อโรคที่เป็นอันตราย และน่ารังเกียจ เช่น โรคบาดทะยัก โรคพิษสุนัขบ้า มาสู่ประชาชน	3.57	1.26	มาก
5. สุขนั้จรจัดที่อาศัยอยู่แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ อยู่ในสภาพที่ไม่สะอาด ไม่น่าดู	4.43	.94	มาก
รวม	4.10	.63	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ระดับปัญหาสุขภาพสุขนั้จรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ สุขนั้จรจัดที่อาศัยอยู่แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ อยู่ในสภาพที่ไม่สะอาด ไม่น่าดู ($\bar{X} = 4.43$) สุขนั้จรจัดหากินจากบริเวณที่มีเศษอาหาร หรือกองขยะ จึงทำให้พื้นที่ในชุมชน วัด ตลาด ร้านอาหาร ($\bar{X} = 4.21$) และสุขนั้จรจัดขับถ่ายไม่เป็นที่เป็นทางทำให้ทางเท้าสกปรก เลอะเทอะเป็นที่น่ารังเกียจ ($\bar{X} = 4.17$)

ตารางที่ 4.6

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับปัญหาสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านนโยบายและแผนงาน

ปัญหาสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านนโยบาย และแผนงาน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. เทศบาลจัดเตรียมและให้บริการเรื่องสถานที่เพื่ออำนวยความสะดวกในการรับเรื่องร้องทุกข์ของประชาชน	4.11	1.01	มาก
2. เทศบาลมีการวางแผนการจذبกรมให้ความรู้แก่ประชาชนที่เลี้ยงสุนัข เพื่อป้องกันปัญหาสุนัขจรจัดที่อาจเพิ่มมากขึ้น	4.07	.98	มาก
3. เทศบาลมีแนวทางการบริหารจัดการในเรื่องอนามัยของสุนัขจรจัดที่อาจมีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน	4.03	.98	มาก
4. เทศบาลแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการแก้ปัญหาสุนัขจรจัดอันเป็นประโยชน์แก่ประชาชนเป็นประจำ	4.14	.80	มาก
5. เทศบาลมีการวางแผนด้านสาธารณสุขเกี่ยวกับการแก้ปัญหาสุนัขจรจัด	3.93	1.09	มาก
6. เทศบาลวางมาตรการจัดทำแผนตามโครงการงานด้านสาธารณสุขเพื่อแก้ปัญหาสุนัขจรจัด	3.90	1.38	มาก
7. เทศบาลมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ประชาชนที่สนใจได้ทำการช่วยเหลือสุนัขจรจัด	4.60	.86	มากที่สุด
รวม	4.11	.90	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ระดับปัญหาสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านนโยบายและแผนงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ เทศบาลมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ประชาชนที่สนใจได้ทำการช่วยเหลือสุนัขจรจัด ($\bar{X} = 4.60$) เทศบาลแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการแก้ปัญหาสุนัขจรจัด อันเป็นประโยชน์แก่ประชาชนเป็นประจำ ($\bar{X} = 4.14$) และเทศบาลจัดเตรียมและให้บริการเรื่องสถานที่ เพื่ออำนวยความสะดวกในการรับเรื่องร้องทุกข์ของประชาชน ($\bar{X} = 4.11$)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาสุขนั้จรจัดภายในเขต เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเขต

ตารางที่ 4.7

ผลการเปรียบเทียบปัญหาสุขนั้จรจัดภายในเขต เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเขต โดยรวม และจำแนกเป็นรายด้าน

ปัญหาสุขนั้จรจัดภายในเขต เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	sig.
1. ด้านสุขภาพ	ระหว่างกลุ่ม	5.65	2.00	2.83	21.93	.00 *
	ภายในกลุ่ม	51.17	397.00	0.13	-	-
	รวม	56.83	399.00	-	-	-
2. ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	5.98	2.00	2.99	11.05	.00 *
	ภายในกลุ่ม	107.38	397.00	0.27	-	-
	รวม	113.36	399.00	-	-	-
3. ด้านสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	11.83	2.00	5.91	15.53	.00 *
	ภายในกลุ่ม	151.21	397.00	0.38	-	-
	รวม	163.04	399.00	-	-	-
4. ด้านนโยบาย และแผนงาน	ระหว่างกลุ่ม	29.79	2.00	14.89	66.62	.00 *
	ภายในกลุ่ม	88.76	397.00	0.22	-	-
	รวม	118.55	399.00	-	-	-
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2.72	2.00	1.36	12.59	.00 *
	ภายในกลุ่ม	42.97	397.00	0.11	-	-
	รวม	45.70	399.00	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.7 ผลการเปรียบเทียบปัญหาสุขนั้จรจัดภายในเขต เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเขต โดยรวม และจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านนโยบาย และเมื่อพบว่า ปัญหา

สุนัขจรจัดภายในเขต เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ศึกษา จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยรวม ด้วยวิธีของ (Scheffe's Method)

ตารางที่ 4.8

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อปัญหาสุนัขจรจัดภายในเขต เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเขต ด้านสุขภาพ

เขต	เขต			
	เขตที่ 1	เขตที่ 2	เขตที่ 3	
	$\bar{X}$	4.04	4.30	4.29
เขตที่ 1	4.04	-	-	-
เขตที่ 2	4.30	.00 *	-	-
เขตที่ 3	4.29	.00 *	.98	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.8 ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อปัญหาสุนัขจรจัดภายในเขต เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเขต ด้านสุขภาพ พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่อาศัยอยู่ในเขตที่ 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาสุนัขจรจัดแตกต่างกับ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่อาศัยอยู่ในเขตที่ 2 และ 3

ตารางที่ 4.9

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อปัญหาสุนัขจรจัดภายในเขต เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเขต ด้านสังคม

เขต	เขต			
	เขตที่ 1	เขตที่ 2	เขตที่ 3	
	$\bar{X}$	4.04	3.79	3.77
เขตที่ 1	4.04	-	-	-
เขตที่ 2	3.79	.00 *	-	-
เขตที่ 3	3.77	.00 *	.96	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.9 ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อปัญหาสุนัขจรจัดภายในเขต เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเขต ด้านสังคม พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่อาศัยอยู่ในเขตที่ 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาสุนัขจรจัดแตกต่างกับ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่อาศัยอยู่ในเขตที่ 2 และ 3

ตารางที่ 4.10

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อปัญหาสุนัขจรจัดภายในเขต เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเขต ด้านสิ่งแวดล้อม

เขต	เขต			
	เขตที่ 1	เขตที่ 2	เขตที่ 3	
	$\bar{X}$	3.88	4.24	4.23
เขตที่ 1	3.88	-	-	-
เขตที่ 2	4.24	.00 *	-	-
เขตที่ 3	4.23	.00 *	1.00	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.10 ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อปัญหาสุนัขจรจัดภายในเขต เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเขต ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่อาศัยอยู่ในเขตที่ 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาสุนัขจรจัดแตกต่างกับ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่อาศัยอยู่ในเขตที่ 2 และ 3

ตารางที่ 4.11

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อปัญหาสุนัขจรจัด
ภายในเขต เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเขต ด้านนโยบายและแผนงาน

เขต	เขต			
	$\bar{X}$	เขตที่ 1	เขตที่ 2	เขตที่ 3
		3.98	3.75	4.43
เขตที่ 1	3.98	-	-	-
เขตที่ 2	3.75	.69	-	-
เขตที่ 3	4.43	.00 *	.00 *	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.11 ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อปัญหาสุนัขจรจัดภายในเขต เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเขต ด้านนโยบายและแผนงาน พบว่าประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่อาศัยอยู่ในเขตที่ 1 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาสุนัขจรจัด แตกต่างกับ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่อาศัยอยู่ในเขตที่ 3 ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่อาศัยอยู่ในเขตที่ 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาสุนัขจรจัด แตกต่างกับ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่อาศัยอยู่ในเขตที่ 3

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 4.12

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

แนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด	ความถี่
1. ด้านสุขภาพ	
1.1 จัดเขตพื้นที่ปลอดสุนัขจรจัดเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค และหาที่อยู่ที่เหมาะสมให้กับสุนัข	27
1.2 หน่วยงานที่รับผิดชอบควรหาฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรคติดต่อที่จะเกิดขึ้นระหว่างสุนัขกับมนุษย์	22
2. ด้านสังคม	
2.1 ควรมีการณรงค์ให้คนเลี้ยงสุนัขและแมวมี่ความรับผิดชอบ	29
2.2 ชุมชนร่วมกันหามาตรการการคุมกำเนิดสำหรับสุนัขเพื่อลดอัตราการเกิด	24
3. ด้านสิ่งแวดล้อม	
3.1 ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาครัฐนำสุนัขจรจัดไปดูแลในสถานที่ที่เหมาะสม	26
3.2 ควรมีองค์กรอิสระหรือกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งที่เข้ามาดูแลเลี้ยงดูเบื้องต้น เพื่อให้สุนัขจรจัด ได้รับการดูแลอย่างถูกต้อง	24
3.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดโซนสุนัขจรจัด หรือหาที่อยู่ให้เหมาะสม เพื่อแก้ปัญหาหมาลภาวะสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากสุนัขจรจัด	22
3.4 ด้านนโยบาย และแผนงาน	
3.5 ในกรณีให้อาหารสุนัขจรจัด ควรให้ในพื้นที่ที่เหมาะสม หรือจัดจุด / พื้นที่ สำหรับให้อาหารสุนัขจรจัด	28
3.6 ควรมีคู่มือรายละเอียดของกฎหมายป้องกันการทารุณกรรม และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 ฉบับใหม่ เพื่อป้องกันไม่ให้คนเลี้ยงสุนัข นำสุนัขออกมานอกบริเวณบ้านของตน	25
3.7 จำเป็นจะต้องต้องมีการขึ้นทะเบียน สุนัขและควบคุมการขยายพันธุ์	20

จากตารางที่ 4.12 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ดังนี้

1. ด้านสุขภาพ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ จัดเขตพื้นที่ปลอดสุนัขจรจัดเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค และหาที่อยู่ที่เหมาะสมให้กับสุนัข (ความถี่ = 27) รองลงมาหน่วยงานที่รับผิดชอบควรหาฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรคติดต่อที่จะเกิดขึ้นระหว่างสุนัขกับมนุษย์ (ความถี่ = 22)

2. ด้านสังคม มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ควรมีการรณรงค์ให้คนเลี้ยงสุนัข และแมวมีความรับผิดชอบ (ความถี่ = 29) รองลงมาชุมชนร่วมกันหามาตรการการคุมกำเนิดสำหรับสุนัข เพื่อลดอัตราการเกิด (ความถี่ = 24)

3. ด้านสิ่งแวดล้อม มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องภาครัฐนำสุนัขจรจัดไปดูแลในสถานที่ที่เหมาะสม (ความถี่ = 26) รองลงมา ควรมีองค์กรอิสระหรือกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งที่เข้ามาดูแลเลี้ยงดูเบื้องต้น เพื่อให้สุนัขจรจัด ได้รับการดูแลอย่างถูกต้อง (ความถี่ = 24) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการจัดโซนสุนัขจรจัด หรือหาที่อยู่ให้เหมาะสม เพื่อแก้ปัญหามลภาวะสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากสุนัขจรจัด (ความถี่ = 22) ตามลำดับ

4. ด้านนโยบายและแผนงาน มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ในกรณีให้อาหารสุนัขจรจัด ควรให้ในพื้นที่ที่เหมาะสม หรือจัดจุด / พื้นที่สำหรับให้อาหารสุนัขจรจัด (ความถี่ = 28) รองลงมาควรมีคู่มือรายละเอียดของกฎหมายป้องกันการทารุณกรรม และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 ฉบับใหม่ เพื่อป้องกันไม่ให้คนเลี้ยงสุนัข นำสุนัขออกมานอกบริเวณบ้านของตน (ความถี่ = 25) และจำเป็นจะต้องมีการขึ้นทะเบียน สุนัข และควบคุมการขยายพันธุ์ (ความถี่ = 20) ตามลำดับ

ระยะที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดภายในเขต เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

จากการสนทนากลุ่มมีผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน จัดในวันที่ 4 พฤษภาคม 2561 เวลา 09.00 - 12.00 น. ณ ห้องประชุมเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ และหลากหลายทัศนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดภายในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด มีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. ด้านสุขภาพ

“... ปัจจุบันเทศบาลร้อยเอ็ดมีสุนัขจรจัดเป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ คาดว่าประชาชนน่าจะได้รับความเดือดร้อนที่เกิดจากการโดนสุนัขกัด ดังนั้นควรแก้ไขที่ต้นเหตุ คือ คนเลี้ยงสุนัขต้องคิดให้รอบคอบก่อนนำมาเลี้ยง ไม่ทอดทิ้งเมื่อไม่พอใจที่จะเลี้ยง ควรฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ...”

(ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม คนที่ 1, สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2561)

“...จากสภาพปัญหาในปัจจุบันในเรื่องสุนัขจรจัด ถึงเวลาต้องมาจัดการให้เป็นระบบ โดยการสำรวจ และขึ้นทะเบียนสุนัขอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การพัฒนาระบบฐานข้อมูลประชากรสุนัขในประเทศไทยมีการบูรณาการควบคุมจำนวนประชากรสุนัขจรจัดให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ มีระบบเฝ้าระวัง ควบคุม ป้องกันไม่ให้เกิดโรคติดต่อจากสุนัขจรจัดไปสู่คน และสัตว์ชนิดอื่นและสำคัญที่สุด คือ ความตระหนักของเจ้าของสุนัขให้เลี้ยงสุนัขอย่างรับผิดชอบ มีกฎหมายหลายฉบับที่เกี่ยวข้องต้องนำมาปฏิบัติอย่างจริงจังให้สอดคล้องกับข้อกำหนดขององค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE) ที่มองว่าต้องมีการขึ้นทะเบียน สุนัข และควบคุมการขยายพันธุ์...”

(ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม คนที่ 2, สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2561)

“...ที่ผ่านมา หน้าที่หลักของกรมปศุสัตว์จะเน้นเรื่องป้องกันโรคติดต่อ โดยเฉพาะโรคพิษสุนัขบ้า ต้องลดจำนวนประชากรสุนัขจรจัดให้เหลือน้อยที่สุด เพื่อไม่ให้แพร่ขยายด้วยการฉีดวัคซีนกักฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าและผ่าตัดทำหมัน แต่ละปีกรมปศุสัตว์มีแผนทำหมัน 8 หมื่นตัวทั่วประเทศ แต่ก็ยังเป็นเพียงการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ ต้นเหตุแท้จริงอยู่ที่ผู้เลี้ยงไม่มีจิตสำนึก ความรับผิดชอบ เจ้าของสุนัข จึงจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบต่อสุนัขที่เลี้ยง และมีความรับผิดชอบต่อสังคมให้มาก เนื่องจากโรคที่มาจากสุนัขที่ขาดการดูแลเลี้ยงดูให้ดีขึ้นเริ่มมีมากขึ้น และเริ่มจะควบคุมดูแลยากไปทุกวันแล้ว...”

(ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม คนที่ 3, สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2561)

“...จากสภาพปัญหาในปัจจุบันในเรื่องสุนัขจรจัด ถึงเวลาต้องมาจัดการให้เป็นระบบ โดยการสำรวจและขึ้นทะเบียนสุนัขอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การพัฒนาระบบฐานข้อมูลประชากรสุนัขในประเทศไทยมีการบูรณาการควบคุมจำนวนประชากรสุนัขจรจัดให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ มีระบบเฝ้าระวัง ควบคุม ป้องกัน ไม่ให้เกิดโรคติดต่อจากสุนัขจรจัดไปสู่คนและสัตว์ชนิดอื่นและสำคัญที่สุด คือ ความตระหนักของเจ้าของสุนัขให้เลี้ยงสุนัขอย่างรับผิดชอบ มีกฎหมายหลายฉบับที่เกี่ยวข้องต้องนำมาปฏิบัติอย่างจริงจังให้สอดคล้องกับข้อกำหนดขององค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE) ที่มองว่าต้องมีการขึ้นทะเบียน สุนัข และควบคุมการขยายพันธุ์...”

(ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม คนที่ 4, สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2561)

“...ในกรณีของคนจำพวกนี้สงสาร ใจอ่อนเมื่อเห็นสุนัขจรจัดหิวโซ แล้วชอบเอาอาหารไปให้จนทำให้เกิดมลพิษสิ่งแวดล้อม โดยการให้อาหารสุนัขจรจัดแบบไม่มีกติกา เช่น เดิน ๆ ไปเอากระดากวาง เอาอาหารวาง ตรงนี้ทำให้เกิดปัญหาเรื่องความสกปรกและเหม็น โดยเฉพาะตามฟุตบอลหน้าอาคารพาณิชย์ ตามตลาด ควรจะรณรงค์ว่าถ้าจะเมตตา ก็ขอให้เมตตาอย่างมีกติกา โดยปฏิบัติให้ถูกต้อง และเหมาะสม คือ ให้เป็นจุด ๆ ไม่ใช่ให้เป็นรายตัว และให้ในที่ที่ไม่ไปสร้างความสกปรกหรือก่อให้เกิดความรำคาญแก่คนอื่น เสร็จแล้วก็ต้องเก็บกวาดให้เรียบร้อย...”

(ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม คนที่ 5, สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2561)

จากแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดภายในเขต เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านสุขภาพ สรุปได้ว่า ควรจัดให้มีการฉีดวัคซีนแก่สุนัขจรจัดในชุมชนเพื่อป้องกันการเกิดโรคระบาด และป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า นอกจากนี้ควรจัดให้มีการควบคุมจำนวนประชากรสุนัขจรจัดโดยการผ่าตัดทำหมัน และจัดให้มีการขึ้นทะเบียนสุนัขเพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อเจ้าของและป้องกันเรื่องความสกปรก

2. ด้านสังคม

“...สุนัขจรจัดในปัจจุบันมีจำนวนมากขึ้น ทำให้เกิดปัญหาทางสังคมที่ไม่สามารถแก้ไขได้ เนื่องจากสุนัขบางสายพันธุ์มีนิสัยดุร้ายอาจจะทำร้ายประชาชนได้ และการขับถ่ายของสุนัขส่งผลกระทบต่อความสะอาดบนท้องถนนหรือหมู่บ้าน เพราะจากจำนวนสุนัขที่พบมีมาก ซึ่งไม่สามารถที่จะควบคุมการเพิ่มจำนวนสุนัขได้ ดังนั้นจึงควรที่จะวางมาตรการควบคุมการอัตราการเกิดของสุนัข เช่น จัดมาตรการคุมกำเนิดสำหรับสุนัข ซึ่งอาจจะเป็นการใช้ยาคุมหรือการทำหมัน เพื่อลดอัตราการเกิด...”

(ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม คนที่ 2, สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2561)

“...สุนัขจรจัดที่ไม่มีคนคอยอุปการะนั้นต้องคอยหาเศษอาหารมาเลี้ยงชีวิตของมันเอง ทำให้ผู้พบเห็นสงสารได้แต่ให้อาหารใส่ยารักษาโรคบางคนถึงกับพาหมอมาทำหมันสุนัขแต่ในบางกรณี สุนัขบางตัวอาจมีนิสัยดุร้าย และมีอาการหวาดกลัวซึ่งอาจจะทำให้เกิดอันตรายแก่ผู้พบเห็นได้ ดังนั้น เราทุกคนต้องแก้จากต้นเหตุ คือ คนเลี้ยงสุนัขให้ตัดสินใจว่าตัวเองชอบ รักและอยากดูแลสุนัขตัว ที่จะซื้อจริง ๆ แล้วค่อยตัดสินใจว่าจะเลี้ยงแน่ ๆ ไม่ใช่ไม่ถูกใจแล้วนำไปปล่อย...”

(ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม คนที่ 5, สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2561)

“... สุนัขออกมาทำความเดือดร้อนให้ประชาชน สาเหตุหนึ่งเกิดจาก ผู้เลี้ยงบางคนยังไม่ เข้าใจวิธีการเลี้ยงอย่างถูกต้อง และเหมาะสม เช่น วิธีฝึกรูปร่างสุนัข การดูแลสุขภาพสุนัข การควบคุม การขยายพันธุ์ของสุนัข ดังนั้นจึงควรมีคู่มือการป้องกันและดูแลสุนัข รวมทั้งรายละเอียดของกฎหมาย ป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 ฉบับใหม่ เพื่อป้องกันไม่ให้นักเลี้ยงสุนัข นำสุนัขออกมานอกบริเวณบ้านของตน...”

(ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม คนที่ 8, สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2561)

“...บางคนมักเข้าใจผิดเรื่องสุนัข มองว่าสุนัขจรจัดเป็นหมาป่า ซึ่งแท้จริงสุนัขจรจัดไม่ใช่ หมาป่า หากแต่เป็นหมาเลี้ยง หรือหมาบ้านมาก่อน ทั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นหมาที่เจ้าของเลี้ยงแบบปล่อย ปล่อยให้ไปนอกบ้านแล้วผสมพันธุ์กับหมาจรจัดตัวอื่นจนออกลูก หรือหมาที่ถูกเจ้าของ ทอดทิ้ง รวมทั้งฟาร์มเพาะเลี้ยงขาดจรรยาบรรณที่เพาะพันธุ์สุนัขมาขายตามตลาดนัด หรือที่เรียกว่า หมากล่อง ราคาถูกแต่มักมีปัญหาสุขภาพ พอมีปัญหาเจ้าของจะคืนก็คืนไม่ได้ ก็เลยต้องทิ้ง ดังนั้น ผู้เลี้ยงจำเป็นจะต้องมีความรับผิดชอบ มีความตระหนักว่าสุนัขก็มีชีวิต มีจิตใจ มีความรู้สึก ไม่ควร นำมาเลี้ยงแค่สวยงามและไม่พอใจก็ปล่อยทิ้ง แล้วเป็นปัญหาสังคม สร้างความเดือดร้อนให้แก่ สังคม ...”

(ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม คนที่ 1, สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2561)

“...สาเหตุที่คนจำนวนไม่น้อยนำหมาไปปล่อยที่วัด เนื่องจากวัดมีอาณาบริเวณกว้างขวาง อาหารการกินสมบูรณ์ พระก็ใจดีมีเมตตาชอบช่วยเหลือ บางคนคิดว่าไปปล่อยที่อื่นก็อาจวิ่งไปตัด หนักรถ ปล่อยในชุมชนก็กลัวไปกัดชาวบ้าน แต่เขาไม่นึกเลยว่าปัญหาจะมากเป็นภาระแก่พระ คนที่มาปล่อยสงสารแต่ตัวเอง แต่ไม่สงสารวัด เลยแบ่งภาระมาให้วัด เดียวนี้ยิ่งเพิ่มมากขึ้นเพราะ กฎระเบียบคอนโดห้ามเลี้ยงสัตว์ ด้วยเหตุนี้ควรจะมีคนเลี้ยงเขา ต้องเลี้ยงให้ตลอด แล้วเวลาเอาไปปล่อย ที่ศูนย์พักพิง หรือบ้านสงเคราะห์สัตว์ ก็อย่าไปทิ้งไว้เลย ๆ เดือนหนึ่งก็สงเคราะห์ค่าอาหาร ค่าดูแล ไร่บ้าง คุณควรมีน้ำใจ ไหน ๆ ก็ลดภาระตัวเองไปแล้ว ก็น่าจะไปช่วยลดภาระผู้ที่รับดูแลบ้าง...”

(ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม คนที่ 2, สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2561)

“... ปัจจุบันเทศบาลร้อยเอ็ดมีสุนัขจรจัดเป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ คาดว่าประชาชนน่าจะได้รับความเดือดร้อนที่เกิดจากการโดนสุนัขกัด ดังนั้น ควรแก้ไขที่ต้นเหตุ คือ คนเลี้ยงสุนัขต้องคิดให้รอบคอบก่อนนำมาเลี้ยง ไม่ทอดทิ้งเมื่อไม่พอใจที่จะเลี้ยง ควรฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ...”

(ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม คนที่ 5, สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2561)

จากแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดภายในเขต เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านสังคม สรุปได้ว่า ชุมชนควรวางข้อตกลงร่วมกันในการป้องกันและคุมกำเนิดให้กับสุนัขจรจัดภายในชุมชน และควรสร้างจิตสำนึก ความรับผิดชอบต่อคนเลี้ยงเพื่อไม่สร้างปัญหาต่อสังคม

3. ด้านสิ่งแวดล้อม

“... เนื่องจากสุนัขจรจัดถือเป็นปัญหาในปัจจุบัน เนื่องจากสุนัขมีการขับถ่าย ซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม ส่งกลิ่น เป็นที่น่ารังเกียจต่อผู้พบเห็น และถ้าหากสุนัขจรจัดตั้งท้องกำลังจะออกลูก เมื่อออกลูกมาก็จะเป็นการเพิ่มจำนวนสุนัขมากขึ้นทำให้เกิดปัญหามากขึ้นด้วย นอกจากการป้องกันโดยการทำหมันแล้ว จำเป็นต้องมืองค์กรอิสระ หรือกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งที่เข้ามาดูแลเลี้ยงดูเบื้องต้น เพื่อให้สุนัขดังกล่าว ได้รับการดูแลอย่างถูกต้อง...”

(ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม คนที่ 5, สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2561)

“...ปฏิเสธไม่ได้ว่า ที่ผ่านมาสุนัขจรจัดถูกมองว่าเป็นปัญหาสังคมที่สร้างผลกระทบด้านต่าง ๆ มากมาย ทั้งเห่าหอนสร้างมลภาวะทางเสียง วิ่งข้ามถนนตัดหน้ารถเสี่ยงทำให้เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน ค่อยชะสกปรกเรียกราด ขับถ่ายไม่เป็นที่เป็นที่ทางส่งกลิ่นไม่พึงประสงค์จากปัญหาดังกล่าวหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหาทางแก้ไขปัญหที่เกิดจากสุนัขจรจัด คือ ควรมีนโยบายหาที่อยู่ให้สุนัขจรจัด และหาวิธีลดอัตราการเกิด และฉีดวัคซีนควบคุมโรคให้แก่สุนัข รมณรงค์สร้างจิตสำนึกให้แก่ผู้เลี้ยงให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ปล่อยสุนัขที่ตนเลี้ยง...”

(ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม คนที่ 7, สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2561)

“... โดยธรรมชาติของสัตว์จะต้องหาอาหารในการดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอด มีการขับถ่ายของเสีย มีการสืบพันธุ์ และมีการตาย สุนัขจรจัดก็เช่นกัน สุนัขจรจัดส่วนมากค่อยๆ เพื่อหาอาหาร ขับถ่ายเรียกราด มีการผสมพันธุ์ และเนื่องจากสุนัขจรจัดอยู่ในที่สาธารณะ ชุมชน บางครั้งสุนัขก็สร้างความรำคาญอาจจะมีคนวางยาทำร้ายบ้าง ทำให้สุนัขตาย จากสาเหตุดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมาก ซากสุนัข และปฏิกูลต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นตามจำนวนของสุนัขจรจัด ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการจัดหาที่อยู่ที่เหมาะสม ควบคุมอัตราการเกิด และออกกฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยสุนัขทิ้งเพื่อเอาผิดอย่างจริงจัง และปลูกจิตสำนึกให้กับประชาชนอย่างจริงจัง...”

(ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม คนที่ 10, สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2561)

“...คนเลี้ยงสุนัขหลายคนเลี้ยง เพราะความน่ารัก เบื่อก็นำไปปล่อยตามชุมชนบ้าง ตามถนนบ้าง ผลที่ตามมา คือ ขยะที่เกิดจากการหาอาหารของสุนัขจรจัด ของเสียที่เกิดจากการขับถ่าย และซากศพที่เกิดจากอุบัติเหตุ สังกัดเหม็นคละคลุ้ง และในบางครั้งโดยเฉพาะเวลากลางคืน สุนัขมักเห่าหอนสร้างความรำคาญ ซึ่งเป็นผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสังคมอย่างมาก ดังนั้นควรมีการรณรงค์สร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชน และให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมออกความคิดเห็นในการแก้ปัญหาด้วยเนื่องจากปัญหาด้านเหตุมาจากประชาชนผู้เลี้ยงสุนัขโดยขาดจิตสำนึก และความรับผิดชอบ...”

(ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม คนที่ 6, สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2561)

“...ปัญหาสุนัขจรจัด ถือเป็นปัญหาใหญ่ของประเทศไทย เนื่องจากทำให้เกิดผลกระทบในด้านต่าง ๆ มากมาย อย่างปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมที่มักพบเสมอ คือ ปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่เกิดจากสุนัขไปคุ้ยขยะบ้าง ขับถ่ายเรี่ยราดบ้าง รวมทั้งปัญหาโรคระบาดสัตว์ โดยเฉพาะโรคพิษสุนัขบ้าที่พบว่าปัจจุบัน ได้มีการตรวจพบในสุนัขมากถึง ร้อยละ 90 ซึ่งในจำนวนนี้ พบว่าเป็นสุนัขจรจัดถึง ร้อยละ 60 จึงถือได้ว่าสุนัขจรจัดเป็นสัตว์พาหะนำโรคพิษสุนัขบ้าที่สำคัญในประเทศไทย จึงควรมีการคุมกำเนิดเพื่อลดจำนวนประชากรสุนัขจรจัดลง จัดการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรค จัดโซนสุนัขจรจัดหรือหาที่อยู่ให้เหมาะสมเพื่อแก้ปัญหาหมาลวกะสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากสุนัขจรจัด...”

(ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม คนที่ 9, สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2561)

จากแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดภายในเขต เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านสิ่งแวดล้อม สรุปได้ว่า การแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ควรจัดให้มีองค์กรหรือหน่วยงานเข้ามาดูแลและจัดการในเบื้องต้นก่อน และควรมีการจัดแบ่งโซนที่อยู่สำหรับสุนัขจรจัดเพื่อแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน

4. ด้านนโยบาย และแผนงาน

“...ที่ผ่านมาได้รับการสนับสนุนด้านนโยบาย ทรัพยากร และการดำเนินงานต่อโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัด เช่น โครงการวางแผนครอบครัวสุนัข - แมว เพื่อแก้ไขปัญหาสุนัขและแมวจรจัดอย่างยั่งยืน และโครงการที่เกี่ยวข้องมาอย่างต่อเนื่องสิ่งสำคัญ คือ ควรกำหนดจัดสรรค่าใช้จ่ายให้หน่วยบริการในพื้นที่...”

(ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม คนที่ 3, สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2561)

“...เนื่องจากสุนัขมีการสืบพันธุ์ เพื่อขยายและดำรงเผ่าพันธุ์ ทำให้สุนัขมีจำนวนประชากรเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้ปัญหาสุนัขจรจัดมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นตาม ดังนั้นอยากให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องภาครัฐนำสุนัขเหล่านี้ไปดูแลในสถานที่ที่เหมาะสมและมีมาตรการการคุมกำเนิดสุนัขจรจัดด้วย...”

(ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม คนที่ 4, สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2561)

“...ปัญหาสุนัขจรจัดถือเป็นวาระระดับชาติ เป็นเรื่องใหญ่เกินกว่าที่กรมปศุสัตว์จะทำเพียงกรมเดียว ต้องมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาช่วยกัน ทั้งสาธารณสุข กทม. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอ็นจีโอ ควบคู่ไปกับการณรงค์ให้คนเลี้ยงสุนัข และแมวมีความรับผิดชอบ...”

(ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม คนที่ 2, สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2561)

“.... ที่ผ่านมามีการดำเนินโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัด เช่น โครงการวางแผนครอบครัวสุนัข - แมว เพื่อแก้ไขปัญหาสุนัข และแมวจรจัดอย่างยั่งยืนจังหวัดร้อยเอ็ด ประจำปี พ.ศ. 2556 โดยมีหัวหน้าส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการลดจำนวนสุนัขจรจัด ซึ่งเป็นพาหะนำโรคพิษสุนัขบ้า ด้วยการผ่าตัดทำหมันถาวร โดยดำเนินการปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 - 2557 จำนวน 3000,000 ตัว แต่ยังมีแนวโน้มที่สูง โดยสิ่งสำคัญประการหนึ่ง คือ การร่วมมือกันของทุกฝ่าย เนื่องจากว่าเป็นเรื่องที่ได้ให้ความสำคัญระดับชาติ ...”

(ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม คนที่ 9, สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2561)

“....ปัญหาสุนัขจรจัดถือเป็นปัญหาใหญ่และยากต่อการจัดการแก้ปัญหา จึงอยากให้ทางรัฐมีการจัดการเกี่ยวกับปัญหาสุนัขจรจัดอย่างจริงจัง เช่น ทำหมัน นำไปฉีดวัคซีนให้เรียบร้อย และจัดโซนให้สุนัขจรจัด อีกทั้งทำให้ตระหนักถึงสภาพสังคมที่ไม่เป็นระเบียบ...”

(ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม คนที่ 5, สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2561)

จากแนวทางการบริหารจัดการสุนัขจรจัดภายในเขต เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านนโยบายและแผนงาน สรุปได้ว่า ควรจัดให้มีองค์กรหรือหน่วยงานเข้ามาดูแลและจัดการสุนัขจรจัด และควรมีการจัดแบ่งโซนที่อยู่สำหรับสุนัขจรจัด เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับสุนัขจรจัดที่เกิดขึ้นภายในชุมชน